نازه‌های نشر

«آسیب‌های اجتماعی از صحنه نظر تا میدان سیاست و عمل» روانه بازار نشر شد

کتاب «آسیب‌های اجتماعی از صحنه نظر تا میدان سیاست و عمل» اثر مهدی مولائی آرانی است که به همت پژوهشکده مطالعات تمدنی و اجتماعی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی تهیه و توسط نشر این پژوهشگاه در ۲۳۵ صفحه منتشر شد.

برخی، آسیب‌های اجتماعی را به کمبود دانش و آگاهی مردم نسبت می‌دهند و برخی دیگر بی‌اعتنایی عموم جامعه به هنجارها را از جمله دلایل آن برمی‌شمرند. وجود آسیب‌های اجتماعی پیامدها و تأثیراتی در زندگی عمومی مردم و جامعه دارد که گاهی این تأثیرات تا سال‌ها بر پیکره فرد، خانواده و جامعه باقی می‌ماند و حل کردن آن، کاری بس دشوار خواهد بود.

در سالیان اخیر، سازمان‌ها، مؤسسات و افراد زیادی برای مدیریت مسئله «آسیب‌های اجتماعی» فعال شده‌اند. این کتاب می‌تواند مقدمه‌ای تلقی شود که هر نهاد و سازمان، پیش از ورود به این میدان، شناخت بیشتر و بهتری از نظریات و فعالیت‌های کنشگران پیدا کند.

این کتاب در پنج فصل تألیف شده؛ فصل نخست به بیان مقدمه و کلیاتی از مباحث این اثر پرداخته است.

در فصل دوم ضمن مروری بر تعاریف مسئله اجتماعی و ملاحظات آن، مهم‌ترین نظریات حوزه مسائل اجتماعی در قالب دو دسته کلان عینی‌گرا و ذهنی‌گرا بررسی شده است.

فصل سوم، سازمان‌های عضو شورای اجتماعی کشور به عنوان عالی‌ترین شورای متصدی در این حوزه را از سه حیث اهداف سازمانی، مخاطب و سطح و طرح و فعالیت بررسی می‌کند.

در فصل چهارم، نقش‌ها و توانمندی‌های امدادگران فرهنگی تشریح شده که در این راستا می‌توان به صفات شخصیتی، توان تشخیص دهندگی، واسط بودن و پیوند دهندگی، توان آموزش و درمانگری و حامی بودن اشاره کرد.

در پایان این فصل نیز به تجربه‌های گروه‌های مردمی در عرصه کاهش آسیب‌های اجتماعی پرداخته و با ۱۴ انفر از امدادگران فرهنگی مصاحبه شده و این تجربه‌ها با استفاده از روش تحلیل مضمون تحلیل شده است.

در فصل پنجم نیز به جمع‌بندی و بیان پیشنهادهای سیاستی پرداخته شده است.

به عبارت دیگر، هنگامی که یک آسیب دیده با مشکلی فردی، گروهی یا خانوادگی روبه‌رو می‌شود، نمی‌داند باید به کجا مراجعه کند و چه نهادی متولی حل مشکلات آن هاست. اگر هم نهاد مربوط را پیدا کند، چگونگی ارائه درخواست و مطالبه خود و نحوه پیگیری آن را نمی‌داند؛ از قوانین و مقررات اطلاع ندارد و نمی‌تواند حقوق خود را مطالبه کند.

دورترین مردم از خداوند عزّوجل در روز قیامت سرکشان متکبر هستند.

نکته ها

حجت‌الاسلام و المسلمین مروی

ارزش و منزلت «هدایت» از منظر اسلام

در میان اعمال شایسته، یکی از بالاترین و ارجمندترین اعمال، هدایت انسان‌هاست. «هدایت» از چنان اهمیتی در اسلام برخوردار است که می‌توان هدف کلی و فلسفه اصلی نزول قرآن کریم، بعثت انبیا و وجود اوصیای الهی را هدایت و تربیت انسان‌های موحد و ایجاد جامعه‌ای توحیدمحور دانست. بی‌تردید اگر امری بالاتر از هدایت در این عالم و وجود داشت، پروردگار متعال اینها را به آن ملزم می‌کرد. در سوره مبارکه حمد که گنج نفیس عرش الهی و خلاصه و عصاره قرآن کریم است، دعای «اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ» (ما را به راه راست

هدایت فرما) آمده و بر مسلمانان واجب شده هر روز چند مرتبه در نمازهای یومیه این دعا را بخوانند؛ قطعاً اگر دعای بهتری از هدایت وجود داشت، خداوند آن را در این سوره قرار می‌داد. با مراجعه به آیات قرآن کریم، سیره انبیای الهی و روایات حضرات معصومین(ع) به‌ویژه حضرت امام رضا(ع) می‌توان دریافت هیچ امری بالاتر و مقدس‌تر از هدایت انسان‌ها به سوی نیکی و طهارت نیست و این مسئله دقیقاً همان نقطه دشمنی و ستیز جریان استکبار و طاغوت با جبهه حق در طول تاریخ بوده و خواهد بود.

آموزه‌های اسلامی و رها شده از بند فسادها، ظلمت‌ها، بدعت‌ها و هواهای نفسانی، دیگر ذلت و خواری ظلم‌پذیری و تسلط ناهلان و سلطه ظالمان را نمی‌پذیرد؛ از این و همواره در تاریخ بشریت طاغوت‌های مستکبر و نظام‌های استکباری تلاش کرده‌اند با انواع دسیسه‌ها، فتنه‌انگیزی‌ها، توطئه‌ها و شبکه جریان ولایی را تقویت کنیم تا امر حضرت آقا اجابت کند.

در ادامه، استاد غلامرضا فلاح، رئیس کانون شاعران آیینی استان قم در مراسم سوگواره شعر شهیدان حرم گفت: هنوز شهدای گذشته تروریستی حرم مطهر احمد بن موسی(ع) تشییع نشده بودند که برنامه‌ریزی برای برگزاری سوگواره شعر شهدای حرم انجام پذیرفت.

وی افزود: شاعران آیینی جزو اولین کسانی بودند که حادثه تروریستی حرم شاهچراغ(ع) را محکوم کردند و شعرهای حماسی در این زمینه سرودند که هر کدام می‌توانند جامعه را به تلاطم بیاورد.

فلاح یادآور شد: خوشبختانه شاعران آیینی در ارسال آثار مدیرکل تبلیغات اسلامی استان قم قدرت تأثرگذاری شاعران آیینی استان قم را کم‌نظیر دانست و گفت: شاعران آیینی و مداحان اهل بیت(ع) می‌توانند با روایت‌های هنرمندانه روایت‌سازی کنند.

به گزارش خبرگزاری رسا، حجت الاسلام مرتضی شعبان‌زاده، مدیرکل تبلیغات اسلامی استان قم در سوگواره شعر شهیدان حرم اظهار کرد: هنگامی که جبهه انقلاب برای غلبه بر روایت‌های غلط دشمنان، بیان کرد: جریان‌های انقلابی چون یکپارچه نیستند، نمی‌توانند بر روایت‌های دشمنان غلبه کنند. البته در دوره اخیر زمینه یکپارچه‌سازی فعالان و نهادهای انقلابی در استان فراهم شده است.

مدیرکل تبلیغات اسلامی استان قم تصریح کرد: باید به دست مخاطب برسد، بررسی شود و منتقدان بخوانند، اقبال به کتاب هم احتمالاً نشان می‌دهد چقدر در انجام این کار موفق بوده‌ام.

اما از نظر فنی و تکنیکی تلاش کردم طوری روایت کنم که باوجود ساده، خوش‌خوان، سبک و روان بودن، هم حرفمان را در آن بزنیم هم فارغ از پیچیدگی‌هایی باشد که مزاحم خواندن شود تا مخاطب را پس نزند.

پیش از آغاز به کار، نظر اعضای اتاق فکری که در دفتر مطالعات مبهم حضور داشتند این بود که یک کار سبک، چالبک و خوش‌خوان ارائه دهیم که در عین موجز بودن بتوانند حرفش را بزند. چون کتابی که موجز است می‌تواند در جلسات مختلف قرار بگیرد به‌خصوص که این کتاب نخستین تجربه در این حوزه است. در زمینه این کاری که ما انجام دادیم شاید بهترین پاسخ این باشد که باید منتظر باشیم ببینیم مخاطب چه برخوردی با این کتاب می‌کند، البته به شرط اینکه درست پخش شود و در کتاب‌فروشی‌ها و در جاهای مختلف به دست مخاطب هدفش برسد.

■ **از ایده نگارش و پژوهش این کتاب بگویید.**

ایده اصلی در واقع پیشنهادی از طرف دفتر مطالعات جبهه فرهنگی انقلاب اسلامی مشهد بود. دوستان در این دفتر از من خواستند با توجه به فعالیت‌ها و کارهایی که در گذشته با آن‌ها همکاری داشتم این کار را به عهده بگیرم. در چند جلسه به کلیات آنچه می‌خواستیم، رسیدیم و من پژوهش را آغاز کردم. پژوهش‌ها هم به صورت مطالعات در کتابخانه و هم به صورت میدانی در قالب گفت‌وگو با اهالی حلقه درباره فعالیت‌های بچه‌های مسجد انجام شد.

اما ایده اصلی دفتر مطالعات نیز از اینجا شکل گرفت که در مسجد بلال فعالیتی توسط یک گروه فعال پایگاه بسیج این مسجد انجام می‌شد و ما به صورت میدانی درباره این گروه و مشکلاتشان پرسیدیم، این مشکلات را از اکابر گروه و در کتاب آوردیم.

کم‌کم به این موضوع رسیدیم که این کتاب می‌تواند چند بخش باشد؛ بخشی مربوط به جغرافیای محله، بخشی مربوط به پایگاه بسیج، بخشی مربوط به مسجد و پیشینه آن و در نهایت بخشی مربوط به فعالیت یکی از گروه‌های فعال مسجد.

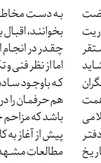

مهدیه قمری | «نهضت مسجدنگاری» با محوریت توجه به نهادهای مستقر در مسجدهاست که شاید کمتر مورد توجه پژوهشگران و نویسندگان قرار گرفته باشد؛ نهضتی که به همت دفتر مطالعات جبهه فرهنگی انقلاب اسلامی مشهد در سال‌های اخیر شکل گرفته و این دفتر از پژوهشگران و نویسندگانی که در عرصه تاریخ شفاهی فعال هستند خواسته در این حوزه فعالیت منظم و دقیقی انجام دهند. حاصل نخستین کار پژوهشی در این حوزه، کتاب «بچه‌های مسجد بلال» است که درباره فعالیت‌های این مسجد، توسط گروهی از پژوهشگران به عنوان اتاق فکر در کنار نوید ظریف کریمی، نویسنده و پژوهشگر جوان مشهدی گردآوری و چاپ شده است.

اوایل هفته جاری انتشارات راه‌یار از چاپ کتاب «بچه‌های مسجد بلال» و توزیع آن در کتاب‌فروشی‌ها خبر داد؛ این موضوع انگیزه‌ای شد تا با نویسنده و پژوهشگر این اثر درباره جزئیات آن گفت‌وگو کنیم. نویسنده «بچه‌های مسجد بلال»، این اثر نخستین کتاب در خصوص مسجد با رویکرد اتفاق‌هایی که در مسجد رخ می‌دهد، می‌داند.

در کارنامه ظریف کریمی اثر دیگری نیز با موضوع تاریخ شفاهی با عنوان «پرده دوم» دیده می‌شود که آن نیز با همکاری دفتر مطالعات جبهه فرهنگی انقلاب اسلامی مشهد و انتشارات راه‌یار سال گذشته روانه بازار نشر شده است. مشروح گفت‌وگو در ادامه از نظر می‌گذرانید.

■ **با توجه به اینکه این کتاب با موضوع مسجد و مطابق مقدمه کتاب، پایگاه‌نگاری بسیج است، از نظر فنی چه ویژگی‌هایی را در آن لحاظ کردید تا برای مخاطب جذاب باشد.**

کاری که من انجام دادم هم نگارش بود و هم پژوهش. باوجود که کاری هایی که در حوزه روایت مساجد شده و مشکلاتی که در روایت تاریخ شفاهی وجود دارد، امیدم این بود که رسانا باشد و مطلبم را به مخاطب برساند، اما اینکه آیا رسانده یا نه باید صبر کنیم تا مخاطب به مخاطبان خاص و مخاطبان عام، به موضوع جذب مخاطب اشاره کرد و گفت: این کتاب مخاطبان خاص دارد. این افراد همان رفقا، همرزمان و همبندهای فرهنگی هستند که به مخاطب لذت می‌برند؛ چراکه پیش از این با شخصیت/وی (عزیزالله فرخی) آشنا بودند و حتی با او زندگی کردند.

اما یک دست از مخاطبان، مخاطب عام هستند که وای کتاب را نمی‌شناسند و شخصیت اصلی کتاب برایشان مبهم است. این نکته می‌طلبید کتاب به معرفی ایشان نیز بپردازد. ما کتاب را در حالتی آغاز می‌کنیم که به چرا دو کد، چیزی از شخصیت داستان نمی‌دانیم؛ یعنی مخاطب عام نمی‌تواند این شخصیت را خوب بشناسد. کدهای زیادی از شخصیت وجود ندارد که انگیزه مخاطب را برای مطالعه کتاب بیشتر کند. مشاهیر غربی ابتدا در مجلات معرفی می‌شوند و بعد خاطرات و زندگی نامه‌های آنان وارد بازار می‌شود اما در ایران قضیه برعکس است، حرکت ما باید به سمت جذب مخاطب عام باشد.

کتابخانه

نشست نقد و بررسی کتاب «مست و سنگستان» برگزار شد

خاطراتی متعلق به ملت ایران

پانزدهمین نشست طعم کتاب با محوریت نقد و بررسی کتاب «مست و سنگستان» نوشته حجت‌الله ایروانی که توسط انتشارات ۲۷ بعثت منتشر شده، با همکاری مجمع ناشران انقلاب اسلامی برگزار شد.

به گزارش خبرگزاری فارس، در این نشست حجت‌الله ایروانی، نویسنده کتاب «مست و سنگستان» با اشاره به برخی ویژگی‌های شخصیتی عزیزالله فرخی و رشادت‌های او در پیش و پس از انقلاب گفت: فرخی که راوی این کتاب است، فقط به بیان خاطرات دوران دفاع مقدس و زمان آسایش پرداخته و متأسفانه هنوز خاطرات دوران پیش از انقلاب و حین انقلاب اسلامی به رشته تحریر درنیامده است. دلیل این مسئله هم زیاد شدن حجم کتاب و درخواستی بود که آقای سرهنگی از ما داشتند.

نویسنده «مست و سنگستان» آشنایی خود با فضای جنگ و حضور در جبهه‌ها را عامل فهم درست از گفته‌ها و خاطرات راوی خواند و گفت: بنده از سال ۶۳ تا پایان دوران دفاع مقدس در جبهه‌های مختلفی حضور داشتم که این موضوع عاملی برای درک بهتر ما از توبیخ کردند چرا خاطرات دوران دفاع مقدس و ساست را نمی‌گوییم. عقیده من به‌شخصه این بود این خاطرات مربوط به من است و بازگویی آن‌ها فایده‌ای ندارد و حتی باعث سوءاستفاده نفس انسان می‌شود؛ اما دیدگاه رهبر معظم انقلاب این بود که این خاطرات متعلق به ملت ایران است، بویژه مردم فرهنگ این مردم و این آب و خاک است. من با این عقیده تصمیم گرفتم خاطراتم را بازگو کنم. در مجموع خوشحالم این کتاب چاپ شده تا حدودی رسالتم را برای رساندن این پیام به مردم جزء انجام دادم.

■ **جای خالی نقش زنان در ادبیات اسارت و جنگ**

محمدقاسمی پویه منتقد این نشست بود، با ضروری خواندن نقد آثار و ادبیات دفاع مقدس که حاصلش ارتقای محتوای کتاب‌هاست، گفت: کتاب «مست و سنگستان» از نوع ادبیات اسارت است. ادبیات اسارت، ادبیات پرمخاطب و جذابی است. این نوع و گونه از ادبیات صرفاً مربوط به کشور ما نیست و در کشورهای دیگر هم وجود دارد؛ کما اینکه در آثار ادبی برجامانده از جنگ‌های جهانی نیز این گونه را مشاهده می‌کنیم. این کتاب پیشانی خاطرات اسارت و جنگ است که در آن با جریان‌های جنگ و بازداشتگاه و زندان و اسارت روبه‌رو می‌شویم. این عوامل سبب شده «مست و سنگستان» کتابی کاملاً مردانه شود.

قاسمی‌پویا با کمرنگ دانستن و حتی حذف نقش زنان در این کتاب، گفت: صرف بیان حوادث و جریان‌های زندان و اسارت که به جنس مرد معطوف شده، کتاب را کاملاً مردانه کرده است. درست است که کتاب زنده است اما حضور زنان جامعه را نمی‌بینیم. نقشی از بانوان در این کتاب بررسی نشده در حالی که زندگی این گونه نیست و زن و مرد در هر حاده‌ای مکمل همدیگر هستند. این طور نیست که بگوییم چون ادبیات، ادبیات جنگ و اسارت است، پس زن نقشی ندارد.

منتقد «مست و سنگستان» با دسته‌بندی مخاطبان کتاب به مخاطبان خاص و مخاطبان عام، به موضوع جذب مخاطب اشاره کرد و گفت: این کتاب مخاطبان خاص دارد. این افراد همان رفقا، همرزمان و همبندهای فرهنگی هستند که به مخاطب لذت می‌برند؛ چراکه پیش از این با شخصیت/وی (عزیزالله فرخی) آشنا بودند و حتی با او زندگی کردند.

اما یک دست از مخاطبان، مخاطب عام هستند که وای کتاب را نمی‌شناسند و شخصیت اصلی کتاب برایشان مبهم است. این نکته می‌طلبید کتاب به معرفی ایشان نیز بپردازد. ما کتاب را در حالتی آغاز می‌کنیم که به چرا دو کد، چیزی از شخصیت داستان نمی‌دانیم؛ یعنی مخاطب عام نمی‌تواند این شخصیت را خوب بشناسد. کدهای زیادی از شخصیت وجود ندارد که انگیزه مخاطب را برای مطالعه کتاب بیشتر کند. مشاهیر غربی ابتدا در مجلات معرفی می‌شوند و بعد خاطرات و زندگی نامه‌های آنان وارد بازار می‌شود اما در ایران قضیه برعکس است، حرکت ما باید به سمت جذب مخاطب عام باشد.

نوید ظریف کریمی، نویسنده کتاب «بچه‌های مسجد بلال» از جزئیات این اثر می گوید

طلیعه‌ای برای پایگاه‌نگاری مساجد

این کار شروعی است برای فعالیت در عرصه نهضت مسجدنگاری. کاری که در یازده مسجد شروع شده و به نام نهضت مسجدنگاری از آن یاد می‌کنند. قرار است اتفاقاتی که در مساجد افتاده، مغفول مانده و گفته نشده را بیان بکند. حالا استارت این کار با محوریت سرگذشت‌پژوهی مسجد، شهدای این مکان مقدس و پایگاه بسیج است. در عین حال این کتاب در نوع خودش اولین اثر در این زمینه محسوب می‌شود، درواقع در این حوزه کتابی نداریم که با این رویکرد وارد مسجد شوند و ناگفته‌هایش را بگویند، البته این گونه نیست که هر آنچه ناگفته بود را گفته باشیم، به‌هرحال ما یک سوژه را انتخاب می‌کنیم و تمرکزی روی آن می‌گذاریم مثلاً ممکن است در مسجدی دیگری سرودش مطرح باشد یا در یک مسجد دیگری فعالیت پایگاه بسیجش بزرگ‌نمایی می‌شود، بدین ترتیب در هر فعالیت‌هایی که انجام دادند در کنار فعالیت‌هایی که به ثمر نشسته، همواره با بخش‌های دیگر کتاب در پنج فصل جمع شد؛ درواقع تقریباً به ایده‌ دو، سه فصل از مشورت‌هایی که با بچه‌های اتاق فکر داشتیم حاصل شده و فکر می‌کنم به هدف‌گذاری‌مان رسیدیم.

■ **برای پژوهش و نگارش این کتاب با چه سختی‌هایی روبه‌رو بودید؟**

تا به حال نمونه این کتاب در حوزه نهضت مسجدپژوهی به این شکل چاپ نشده و نمونه‌ای نداشتیم که بتوانیم از آن الگو بگیریم. در حوزه اهالی محله نیز با این مشکل روبه‌رو بودیم که بسیاری از آن‌ها از این منطقه به محله‌های دیگری نقل‌مکان کرده بودند و پیدا کردن هر کدام از آن‌ها زمان بر.

■ **مشکل دومی که مطرح کردید به زمان نگارش و چاپ خللی وارد نکرد؟**

تا حدودی شاید؛ زیرا نگارش این کتاب در دو مرحله انجام شد، در مرحله نخست نگارش اثر را تمام کرده بودم که خبر دادند برخی از اهالی را پیدا کردند تا ما بتوانیم از آن‌ها مصاحبه بگیریم. در مجموع این بخش از کار یعنی نگارش کتاب ۶ ماه زمان برد، ولی چاپ کتاب به دلایل مختلف شاید حدود یک‌سال طول کشید. نگارش و پژوهش درباره این اثر سال ۹۹ انجام شد اما کتاب شنبه این هفته چاپ و روانه بازار شد.

■ **اگر بخواهید این کتاب را برای مخاطبان تعریف کنید چه می‌گویید؟**

این کار شروعی است برای فعالیت در عرصه نهضت مسجدنگاری؛ کاری که درباره مسجد شروع شده به نام نهضت مسجدنگاری از آن یاد می‌کنند. قرار است اتفاقاتی که در مسجدها افتاده، مغفول مانده و گفته نشده را روایت کند. حالا استارت این کار با محوریت سرگذشت‌پژوهی مسجد، شهدای این مکان مقدس و پایگاه بسیج است. در عین حال این کتاب در نوع خودش اولین اثر در این زمینه محسوب می‌شود، درواقع در این حوزه کتابی نداریم که با این رویکرد وارد مسجد شوند و ناگفته‌هایش را بگویند، البته این گونه نیست که هر آنچه ناگفته بود را گفته باشیم، به‌هرحال ما یک سوژه را انتخاب می‌کنیم و تمرکزی روی آن می‌گذاریم مثلاً ممکن است در مسجدی دیگری سرودش مطرح باشد یا در یک مسجد دیگری فعالیت پایگاه بسیجش بزرگ‌نمایی می‌شود، بدین ترتیب در هر فعالیت‌هایی که انجام دادند در کنار فعالیت‌هایی که به ثمر نشسته، همواره با بخش‌های دیگر کتاب در پنج فصل جمع شد؛ درواقع تقریباً به ایده‌ دو، سه فصل از مشورت‌هایی که با بچه‌های اتاق فکر داشتیم حاصل شده و فکر می‌کنم به هدف‌گذاری‌مان رسیدیم.

■ **برای پژوهش و نگارش این کتاب با چه سختی‌هایی روبه‌رو بودید؟**

تا به حال نمونه این کتاب در حوزه نهضت مسجدپژوهی به این شکل چاپ نشده و نمونه‌ای نداشتیم که بتوانیم از آن الگو بگیریم. در حوزه اهالی محله نیز با این مشکل روبه‌رو بودیم که بسیاری از آن‌ها از این منطقه به محله‌های دیگری نقل‌مکان کرده بودند و پیدا کردن هر کدام از آن‌ها زمان بر.

■ **مشکل دومی که مطرح کردید به زمان نگارش و چاپ خللی وارد نکرد؟**

تا حدودی شاید؛ زیرا نگارش این کتاب در دو مرحله انجام شد، در مرحله نخست نگارش اثر را تمام کرده بودم که خبر دادند برخی از اهالی را پیدا کردند تا ما بتوانیم از آن‌ها مصاحبه بگیریم. در مجموع این بخش از کار یعنی نگارش کتاب ۶ ماه زمان برد، ولی چاپ کتاب به دلایل مختلف شاید حدود یک‌سال طول کشید. نگارش و پژوهش درباره این اثر سال ۹۹ انجام شد اما کتاب شنبه این هفته چاپ و روانه بازار شد.

■ **اگر بخواهید این کتاب را برای مخاطبان تعریف کنید چه می‌گویید؟**

این کار شروعی است برای فعالیت در عرصه نهضت مسجدنگاری؛ کاری که درباره مسجد شروع شده به نام نهضت مسجدنگاری از آن یاد می‌کنند. قرار است اتفاقاتی که در مسجدها افتاده، مغفول مانده و گفته نشده را روایت کند. حالا استارت این کار با محوریت سرگذشت‌پژوهی مسجد، شهدای این مکان مقدس و پایگاه بسیج است. در عین حال این کتاب در نوع خودش اولین اثر در این زمینه محسوب می‌شود، درواقع در این حوزه کتابی نداریم که با این رویکرد وارد مسجد شوند و ناگفته‌هایش را بگویند، البته این گونه نیست که هر آنچه ناگفته بود را گفته باشیم، به‌هرحال ما یک سوژه را انتخاب می‌کنیم و تمرکزی روی آن می‌گذاریم مثلاً ممکن است در مسجدی دیگری سرودش مطرح باشد یا در یک مسجد دیگری فعالیت پایگاه بسیجش بزرگ‌نمایی می‌شود، بدین ترتیب در هر